

PARTER**Klagande**

Ribe Samfällighetsförening

Ombud: [REDACTED]

MotpartEnergimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna**ÖVERKLAGAT BESLUT**Energimarknadsinspektionens beslut 2020-08-26 i ärende nr 2019-102727,
se [bilaga 1](#)**SAKEN**Bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession för ett ledningsnät
inom samfälligheten Ribe i Stockholms kommun, Stockholms län

DOMSLUTMark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutade den 26 augusti 2020 att det aktuella ledningsnätet inom Ribe Samfällighetsförening inte omfattas av undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857).

Ribe Samfällighetsförening (samfälligheten) har överklagat Ei:s beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Samfälligheten har yrkat att Ei:s beslut ska upphävas och att ansökan om bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession ska beviljas.

Till stöd för sin talan har samfälligheten anfört i huvudsak följande. Det aktuella ledningsnätet utgår från ett internt nät som är beläget på eller inom en byggnad (garaget på [REDACTED]). Det sträcker sig sedan vidare till andra byggnader inom samfällighetens område som utgörs av garage- och teknikutrymmen. I enlighet med ordalydelsen i 6 § förordningen om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen undantas det aktuella ledningsnätet från kravet på nätkoncession enligt ellagen. Ei har i beslutet angett att undantaget i 6 § förordningen inte är tillämpligt eftersom ingen av byggnaderna i detta fall utgör ett bostadshus. Det finns emellertid inget krav på att det interna nätet som överför el till byggnad som inte är bostadshus eller anläggning ska vara beläget på eller inom ett bostadshus. Enligt bestämmelsens ordalydelse finns endast krav på att mottagande anläggningar ska vara i "omedelbar närhet" till ett bostadshus. Mottagarna av den överförda elen i det aktuella fallet finns i omedelbar närhet till bostadshus. Vidare framgår av Fm 2007:1 s. 43 ff. att det finns nackdelar med att inte undanta interna ledningsnät då incitament för energisparande och tillträdet till elmarknaden kan gå förlorade för innehavaren. Enligt motiven ska dessa nackdelar vägas tämligen tungt. Det vore en nackdel, och knappast åsyftat av lagstiftaren, om överskottsenergi inte skulle kunna användas av samma innehavare till olika delar inom innehavarens avgränsade geografiska område. Mot denna bakgrund står det klart att Ei:s beslut om att det

aktuella ledningsnätet inte är undantaget kravet på nätkoncession är felaktigt och står i strid med ordalydelsen av 6 § förordningen.

Ledningsnätet från garaget på [REDACTED] utgör ett internt nät. Ledningsnätet syftar till att överföra el till garage- och teknikutrymmen inom Samfällighetens område som utgörs av ett bostadsområde, dvs. till byggnader eller anläggningar som ligger i omedelbar närhet av ett bostadshus. Enligt 6 § förordningen undantas ett internt nät som överför el till byggnader eller anläggningar som inte utgör bostadshus men ligger i omedelbar närhet av ett bostadshus från kravet på nätkoncession i 2 kap. 1 § ellagen. Ledningsnätet omfattas därmed av 6 § förordningen och ska undantas från kravet på nätkoncession. Samfällighetens överklagande ska således bifallas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av Ei:s beslut.

I förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (förordningen) finns bestämmelser som anger undantagen från kravet på koncession. I förordningsmotiven anges tre grundkriterier som har varit vägledande för att bestämma vilka starkströmsledningarna som ska vara undantagna från kravet på nätkoncession (se Fm 2007:1 s. 12 f.). Det första kriteriet är att ledningsnätet ska vara internt, det vill säga att innehavaren överför el för egen räkning. Det andra kriteriet är att ledningsnätet inte får vara för utbrett och det tredje är att området, inom vilket ledningsnätet förläggs, ska vara väl avgränsat. En förutsättning för att ett ledningsnät ska vara undantaget från koncessionskravet är att den går att tolka in under något av de befintliga undantagen i förordningen. Vid en sådan tolkning är de tre kriterierna vägledande.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis det planerade ledningsnätet är ett internt nät då samfälligheten avser att använda nätet för överföring av el för egen räkning (se 2 § förordningen). Domstolen instämmer vidare i Ei:s bedömning att

undantaget i 5 § förordningen inte är tillämpligt eftersom det avsedda interna nätet kopplar samman flera byggnader.

När det gäller undantaget enligt 6 § förordningen har Ei har bedömt att inte heller det undantaget är tillämpligt då ingen av byggnaderna är ett bostadshus. I den delen gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Av förordningsmotiven till 6 § framgår att undantaget gäller ledningar inom vad som typiskt sett brukar avses med begreppet gårdstomt, dvs. området närmast omkring ett bostadshus, vare sig det är ett enfamiljshus eller ett flerfamiljshus. En förutsättning för att ledningar ska vara undantagna från koncessionskravet är att de går till en anläggning eller byggnad som inte är avsedd som bostadshus. Som exempel på sådana byggnader kan nämnas garage, fristående tvättstugor, förrådshus, vedbodas, redskapsskjul etc. Ett typiskt exempel på en anläggning, som omfattas av bestämmelsen, är de motorvärmare som ofta finns i anslutning till flerfamiljshus (se Fm 2007:1 s. 50). Av förordningsmotiven framgår vidare att begreppet gårdstomt har lett till tolkningssvårigheter, särskilt när det gäller områden med ett större antal flerfamiljshus ägda av en och samma hyresvärd eller bostadsrättsförening. Det är vanligt att fastighetsägare i denna situation begär att det elnät som överför el inom området med bostadshuset ska anses som starkströmsledningar inom gårdstomt och därmed vara undantagna från koncessionskravet. När undantaget infördes torde dock med gårdstomt ha avsetts just tomten runt ett enstaka hus. De ledningar som avsågs bli undantagna från koncessionskravet har därmed varit ledningar som försörjer uthus, förrådshus, garage, etc. med el. Dessa ledningar är undantagna från koncessionskravet eftersom de utgör ett internt nät av begränsad omfattning inom ett väl avgränsat område. Däremot bör ledningar inom områden med ett större antal flerfamiljshus ägda av en och samma fastighetsägare inte omfattas av undantaget (se Fm 2007:1 s. 15 f.).

Mot denna bakgrund instämmer mark- och miljödomstolen i Ei:s bedömning att det planerade nätet inte omfattas av undantaget i 6 § förordningen. Det planerade nätet är inte av sådan begränsad omfattning inom ett väl avgränsat område som krävs för

att undantaget ska vara tillämpligt. Nätet är inte heller lokaliserat i omedelbar närhet till ett enskilda bostadshus utan inom ett större område med ett flertal bostadshus som dessutom innehas av olika tomträttshavare.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet samt övervägt vad samfälligheten nu anfört. Domstolen finner inte skäl att göra en annan bedömning än den Ei gjort i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 25 januari 2021.

Åsa Marklund Andersson

I domstolens avgörande har deltagit tf. chefsrådmannen Åsa Marklund Andersson, ordförande, och tekniska rådet Giesela Köthnig. Föredragande har varit beredningsjuristen Katrin Strömberg.

Ribe Samfällighetsförening, org.nr. 716418-2698

NACKA TINGSRÄTT

INKOM: 2020-09-18
MÅLNK: M 6627-20
AKTBIL: 5

2020-08-26

2019-102727-0005

Bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession

Beslut

Det aktuella ledningsnätet enligt bilaga 1, inom Ribe Samfällighetsföreningen, org.nr. 716418-2698, i Stockholms kommun, Stockholms län, omfattas inte av undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857).

Beskrivning av ärendet

Ribe Samfällighetsföreningen (Samfälligheten) kom den 21 oktober 2019 in med en ansökan om bindande besked om undantag från kravet på nätkoncession för ett ledningsnät inom samfälligheten i Stockholms kommun, Stockholms län. Av ansökan framgår bland annat följande.

Samfälligheten har en solcellsanläggning som är placerad på taket till en byggnad med garage- och teknikutrymme på adressen [REDACTED]. All el som produceras av solcellsanläggningen kan inte konsumeras på [REDACTED]. Överskottet av el skulle kunna användas av andra garage och teknikutrymmen på andra adresser inom Samfälligheten. Det är mer rationellt att expandera solcellsanläggningen på [REDACTED] än att bygga flera andra anläggningar på de andra adresserna, som då också skulle behöva exportera sin överskottsel.

Idag har Samfälligheten fem abonnemang med Ellevio AB. Vid ett godkänt undantag är avsikten att reducera antalet nätabonnemang. [REDACTED] skulle då kunna vara huvudabonnemang. Huruvida ytterligare abonnemang är nödvändiga, är en funktion av i vilken utsträckning ett icke koncessionspliktigt nät får byggas och lokala kapacitetsbegränsningar.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Ellagen

En elektrisk starkströmsledning får inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession) (2 kap. 1 §).

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på nätkoncession enligt 1 §.

Nätmyndigheten ska i det enskilda fallet, efter ansökan av den som avser att bygga eller som använder en elektrisk starkströmsledning, lämna ett bindande besked om huruvida ledningen omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket (2 kap.4 §).

Förordning om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen

I förordningen finns bestämmelser om undantag från kravet på nätkoncession enligt 2 kap. 1 § ellagen (1 §).

Med internt nät avses en eller flera starkströmsledningar som innehavaren använder för överföring av el för egen räkning (2 §).

Ett internt nät, som är beläget på eller inom en byggnad, får byggas och användas utan nätkoncession (5 §).

Ett internt nät, på vilket el överförs till anläggningar och byggnader som inte är avsedda som bostadshus och som ligger i omedelbar närhet till ett bostadshus, får byggas och användas utan nätkoncession (6 §).

Ei:s motivering till beslutet

Enligt förordning (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857), härefter förordningen har regeringen meddelat de undantag som finns från kravet på nätkoncession. I förordningsmotiven (FM 2007:1) anges gemensamma kriterier som har varit avgörande för vilka ledningar som omfattas av undantag från kravet på nätkoncession. Dessa är att förutom det första kriteriet att nätet ska vara internt, att det inte får ha alltför stor utbredning och området ska vara väl avgränsat.

Det första kriteriet är att ledningsnätet ska vara internt, det vill säga att innehavaren överför el för egen räkning. Det andra kriteriet att nätet inte ska ha en alltför stor utbredning, är för att motverka för stora interna nät som kan innebära svårigheter för koncessionshavaren att bygga ut sitt nät på ett rationellt sätt (jfr Fm 2007:1 s. 12). Det sista kriteriet att området ska vara väl avgränsat är att det ska vara lätt att fastställa områdets belägenhet och utbredning. Det ska vara lätt att kunna konstatera var gränsen mellan området och övrig mark går.

Förordningens bestämmelser anger undantagen från kravet på koncession dvs. när dessa nämnda kriterier anses uppfyllda för ledningar och ledningsnät. De tre kriterierna är därför inte rekvisit som ska tillämpas i det enskilda fallet om det av förordningens lydelse klart framgår att en ledning omfattas av ett visst undantag.

Ei konstaterar att ledningsnätet som avses i ansökan utgår från ett internt nät som är beläget på eller inom en byggnad (garaget XXXXXXXXXX) och sedan sträcker sig till andra byggnader. Av ordalydelsen i 5 § framgår det att undantaget endast är tillämpligt för sådana interna nät som är beläget på eller inom (1) en byggnad. Undantaget är således

inte tillämpligt på sådana nät som omfattar mer än den egna byggnaden, det vill säga som kopplar samman två eller fler byggnader.

Enligt 6 § förordningen får ett internt nät, på vilket el överförs till anläggningar och byggnader som inte är avsedda som bostadshus och som ligger i omedelbar närhet till ett bostadshus byggas och användas utan nätkoncession. I det aktuella fallet är ingen av byggnaderna ett bostadshus, varför undantaget inte är tillämpligt.

Ei konstateras sammanfattningsvis att med anledning av det ovan anförda, är ledningsnätet inte undantaget från kravet på nätkoncession.

Hur man överklagar

Se bilaga 2, så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av juristen Conny Bäckman. Föredragande var juristen Louise Hultmark.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Bilagor

Bilaga 1 Planritning
Bilaga 2 Överklagandehänvisning

Skickas till

Ribe Samfällighetsförening, org.nr. 716418-2698
styrelsen@ribegatan.se

Beslutet skickas direkt till Ribe Samfällighetsförening och inte till ombudet då fullmakten har upphört. Fullmakten i aktuellt ärende gällde till och med 2020-06-30.

Ellevio AB (för kännedom)
res.elleviokoncessioner@ellevio.se

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.